

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Pöytäkirja

Aika 15.11.2023 16:00 - 18:34

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Mäkynen Maria	puheenjohtaja	
	Arvaja Pertti	I varapuheenjohtaja	poistui klo 18.18 §:n 94 käsittelyn aikana
	Niinistö Sari	II varapuheenjohtaja	poistui esteellisenä §:n 89 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.08-17.11
	Rusanen Roosa	jäsen	poistui klo 18.18 §:n 94 käsittelyn aikana
	Laaksonen Antti	jäsen	
	Lindqvist Marko	jäsen	
	Granlund Saija	jäsen	
	Harmaala Miina	jäsen	
	Pusa Matias	jäsen	
	Kaasinen Hannu	varajäsen	
	Ratia Jorma	kaupunginhallituksen edustaja	saapui klo 16.18 asiantuntijaesittelyn aikana, poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
	Päivä Katja	henkilöstön edustaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
	Saari Juuso	nuorisovaltuuston edustaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen

Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
Nyström Aleks	liikuntajohtaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Tuomi Tuulia	museonjohtaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Laasonen Ilkka	teatterinjohtaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Kylkilahti Maija	intendentti	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Karhos Matti	kulttuuriasiainpäällikkö	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Haverinen Pia	johtava asiantuntija	asiantuntijaesittely: Lahden kaupungin esteettömyyssuunnitelma ajalle 2024-2026 ja § 89
Palmi-Felin Salla	kirjastopalvelujohtaja	poistui klo 18.30 §:n 94 käsittelyn jälkeen
Karjalainen Anne-Maria	diakonia- ja kehitysjohtaja	asiantuntijaesittely klo 16.00-16.28/88 §
Loippo Marja	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Suontama Sami	jäsen

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan puolesta

Maria Mäkynen

Marja Loippo

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Marko Lindqvist

Antti Laaksonen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa
<http://www.lahti.fi> 21.11.2023

Marja Loippo

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 85	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 86	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 87	Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan kokouspäivät vuonna 2024	7
§ 88	Avustus Lahden Diakonialaitoksen Yhteisökräpänen 2024-2026 -hankkeeseen	9
§ 89	Avustuksen myöntäminen Etelä-Suomen ESKOT ry:n Lahden klubitalon toimintaan vuodelle 2024	14
§ 90	Valtuustoaloite: Nuorille suunnatun kulttuuripassin käyttöön ottaminen	18
§ 91	Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman hyväksyminen	21
§ 92	Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2023	27
§ 93	Tiedoksi merkittävät asiat	29
§ 94	Muut asiat	30
§ 95	Perillisittä kuolleen kuolinpesän omaisuuden hakeminen Lahden kaupungille (salainen)	31
§ 96	Perillisittä kuolleen kuolinpesän omaisuuden hakeminen Lahden kaupungille (salainen)	32

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 85

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

nro 10

§ 86

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Marko Lindqvist ja Antti Laaksonen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 87

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan kokouspäivät vuonna 2024

4691/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että vuoden 2024 kokouspäivät ovat 25.1., 15.2., 19.3., 24.4., 23.5., 12.6., 14.8., 11.9., 9.10., 13.11. ja 12.12.2024.

Käyttösuunnitelmaseminaari pidetään 17.1.2024 ja talousarvioseminaari pidetään 4.9.2024.

Perusteluosa

Hallintosäännön 10 § mukaan toimitilin päättää kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitelimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen mikäli kokouksen pitäminen ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan kokouspäivät ovat
pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja kokoukset alkavat klo 16.00.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: ao. palveluyksiköt, intra, internet

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 88

Avustus Lahden Diakonialaitoksen Yhteisökärpänen 2024-2026 -hankkeeseen

4702/02.02.00.02/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen, p. 050 398 7621

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää myöntää Lahden Diakonialaitokselle avustusta Yhteisökärpänen 2024–2026-hankkeeseen 1.8.-31.12.2024 väliselle ajalle 28 000 euroa ja edelleen 1.1.-31.7.2025 väliselle ajalle enintään 39 500 euroa ja 1.8.2025-31.7.2026 väliselle ajalle enintään 67 500 euroa. Avustus maksetaan kaupungin jäämistövaroista.

Perusteluosa

Lahden Diakonialaitos hakee Lahden kaupungin hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnalta jatkorahoitusta Yhteisökärpänen 2024–2026-hankkeeseen Kärpäsen ja Metsäkankaan sekä Liipolan alueella tapahtuvan osallisuus- ja yhteisötyön toteuttamiseen ja kehittämiseen ajalle 1.8.2024-31.7.2026.

Lahden kaupungilta avustusta haetaan enintään 135 000 euroa (67 500 euroa / vuosi). Kaupungin avustuksen määrä tarkentuu ja sen on

mahdollista pienentyä, kun päätökset muista mahdollisista rahoituslähteistä on saatu loppuvuodesta 2024. Lahden Diakonialaitoksen rahoitusosuus hankkeessa on 30 000 euroa (15 000 euroa / vuosi).

Yhteisökärpänen-hanke 2020–2022

Yhteisökärpänen-hanke on Lahden Diakonialaitoksen ja Lahden kaupungin yhteinen kehittämishanke, jonka taustalla on PYLL-analyyssissa (PYLL - Potential Years Of Life Lost) havaitut hyvinvoinnin ja terveyden haasteet. Hanke on toiminut Kärpäsen alueella 1.8.2020 - 31.7.2022. Hanke laajeni kokeiluluontoisesti Kiveriön alueelle keväällä 2022. Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston päätöksillä hanketta on rahoitettu jäämistövaroista 105 000 eurolla ajalla 1.8.2020 - 31.7.2022, Lahden Diakonialaitoksen rahoitusosuuden ollessa 25 000 euroa.

Toiminnalla on haluttu vähentää sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta alueella, lisätä alueen asukkaiden päihteettömiä toimintamahdollisuuksia ja parantaa asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia omaan elämäänsä ja elinympäristöönsä. Tavoitteiden mukaisesti, alueen asukkaat ovat aktivoituneet kehittämään toimintaa sekä Kärpäsessä että Kiveriössä oman hyvinvointinsa lisäämiseksi.

Yhteisökärpänen-hanke 2022–2024

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta (27.4.2022 § 32) myönsi Lahden Diakonialaitokselle 135 000 euron jatkorahoituksen Yhteisökärpänen-hankkeeseen ajalle 1.8.2022-31.7.2024. Hankkeessa jatkettiin edelleen osallisuus- ja yhteisötoimintojen kehittämistä ja toteuttamista. Toimintaa on järjestetty 4–6 kertaa viikossa yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Toiminta laajeni Liipolan alueelle yhteistyössä Launeen seurakunnan kanssa.

Hankkeen tavoitteena on ollut yhteisöllisyyden mahdollistaminen, asukkaiden toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen, yksinäisyyden vähentäminen ja hyvinvoinnin lisääminen sekä alueen eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen. Kohderyhmänä on ollut Kärpäsän, Metsäkankaan ja Liipolan eri-ikäiset asukkaat. Yhteisölliseen työhön on haastettu mukaan myös alueen muita toimijoita ja yrityksiä.

Keskeisiä tunnuslukuja toiminnasta toimintakaudella 1.8.2022-31.7.2023:

- Leikkitreffit: 52 kokoontumiskertaa; 654 käyntikertaa
- Kärpäsän Korttelikahvila: 41 kokoontumiskertaa; 634 käyntikertaa
- Oma aika -ryhmä: 29 kokoontumiskertaa; 333 käyntikertaa
- Korttelilenkki: 39 kokoontumiskertaa; 206 käyntikertaa
- 100 % suosittelisi Yhteisökärpäsän toimintaa muille
- 98 % koki toiminnan rytmittäneen arkeaan
- 87,5 % koki toiminnan vahvistaneen yhteisöllisyyttä
- yhteisövapaaehtoisten määrä: 27
- yhteisövapaaehtoistoiminnan tunteja: 653

Yhteenvedona voidaan todeta, että Yhteisökärpäsän-hanke on saavuttanut tavoitteensa lisäten alueiden eri-ikäisten asukkaiden yhteisöllisyyttä ja osallistumisen mahdollisuuksia eri toimintojen kautta. Hankkeessa on verkostoiduttu alueen muiden toimijoiden kanssa, mikä on keskeistä toiminnan jatkuvuuden ja laajenemisen näkökulmasta. Yhteisökärpäsän-hankkeessa on kehitetty ja testattu uusia, erilaisia toimintamuotoja alueiden yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Hanke kytkeytyy myös kaupungin strategiaan lisäten osaltaan asukkaiden osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia sekä vähentäen

syrjäytymistä. Hankkeessa toimii ohjausryhmä, jossa on jäsen Lahden kaupungin osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksiköstä.

Yhteisökärpänen-hanke 2024–2026

Yhteisökärpänen-hanketta vuosille 2024–2026 on mahdollista rahoittaa Lahden kaupungin jäämistövaroista, jotta toiminnan jatko ja laajeneminen voidaan turvata. Jäämistövaroilla voidaan osaltaan mahdollistaa kaupungin strategiaan kytkeytyvät hankkeet yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lahden Diakonialaitos haki vuonna 2021 vuosille 2022–2024 STEA-avustusta Yhteisökärpäsen toimintaan. Tällöin rahoitusta ei myönnetty ja palaute oli negatiivinen. STEA:lta haetaan avustusta uudelleen keväällä 2024. Mikäli rahoitus myönnettäisiin, voisi toiminta alkaa 1.1.2025.

Yhteisökärpänen-hankkeen jatkumisen varmistamiseksi kaupungin on mahdollisuus rahoittaa hanketta 1.8.-31.12.2024 28 000 eurolla. Mikäli STEA ei myönnä rahoitusta tai myöntää sen vain osittain, kaupungin on mahdollisuus edelleen rahoittaa toimintaa jäämistövaroista 1.1.-31.7.2025 välisenä aikana enintään 39 500 eurolla ja 1.8.2025-31.7.2026 välisenä aikana enintään 67 500 eurolla.

Hankkeen toiminnasta ja tavoitteiden toteumasta edellytetään raportoitavan vuosittain.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Toimenpiteet

Ote: Lahden Diakonialaitos/Anne-Maria Karjalainen,
talouspalvelut/controlleripalvelut, Paula Ikonen, Iina Tuominen, Jenny
Kaltto, Sanna Laitinen, Pia Haverinen, Päivi Pitkänen

Liitteet

- 1 Yhteisöjärjelyn_avustushakemus_toimintasuunnitelma 2024-
2026

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 89

Avustuksen myöntäminen Etelä-Suomen ESKOT ry:n Lahden klubitalon toimintaan
vuodelle 2024

4791/02.02.00.02/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen, p. 044 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että 2. varapuheenjohtaja Sari Niinistö poistui esteellisenä kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28.1 §:n 5-kohta).

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää hyväksyä Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry:n avustushakemuksen, jossa haetaan Lahden Klubitalolle 50 000 euroa toiminta-avustusta vuodelle 2024. 50 000 euron avustus maksetaan jäämistövaroista (30 000 €) sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikön avustusmäärärahoista (20 000 €).

Perusteluosa

Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry on toimittanut Lahden kaupungille avustushakemuksen, jossa haetaan Lahden Klubitalolle 50 000 euroa toiminta-avustusta vuodelle 2024. Kaupunki on tehnyt Lahden Klubitalon kanssa pitkäjänteistä yhteistyötä ja tukenut osaltaan sen

tuottamia matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita. Vuonna 2023 Lahden Klubitalon toimintaa on rahoitettu sekä kaupungin että Päijät-Hämeen hyvinvointialueen taholta, mikä on osaltaan vaikuttanut myös STEA:n avustuksen saamiseen. Toimintaa seurataan säännöllisissä ohjausryhmän kokouksissa, joissa on Lahden kaupungin ja hyvinvointialueen edustajat.

Lahden Klubitalon jäsenistä valtaosa on lahtelaisia. Vuonna 2023 syyskuun loppuun mennessä jäsenmäärä oli 300. Lahden Klubitalon toiminta tukee kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa sekä myös vahvistaa osallisuutta. Klubitalolla toteutettava työ- ja opintovalmennus tukee jäsenten hyvinvointia vahvistaen arjen hallintaa sekä työllistymistä ja opintoihin hakeutumista. Lahden kaupungin (osallisuus ja hyvinvointi), Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja Lahden Klubitalon kesken on käyty neuvottelut koskien vuoden 2024 rahoitusta. Lahden kaupungin rahoitusosuus (50 000 euroa) voidaan maksaa kaupungin jäämistövaroista sekä osallisuuden ja hyvinvoinnin palveluyksikön avustusmäärärahoista.

Klubitalojen toiminnasta

Etelä-Suomen Klubitalot ESKOT ry:n tarkoitus on edistää mielenterveyskuntoutujien tai muutoin psykososiaalista tukea tarvitsevien asemaa, oikeuksia, osallisuutta ja toimintamahdollisuuksia sekä työllistymisen yleisiä edellytyksiä yhteiskunnassa. Yhdistys toimii taustayhdistyksenä seitsemälle Klubitalolle, jotka sijaitsevat Helsingissä, Itä-Helsingissä, Vantaalla, Imatralla, Nurmijärvellä, Lahdessa ja Järvenpäässä.

Klubitalot ovat mielenterveyskuntoutujien eli Klubitalojen jäsenten ja palkatun henkilökunnan yhdessä muodostamia kuntouttavia yhteisöjä, joiden tavoitteena on tukea ja kannustaa ihmisiä ottamaan käyttöön

omat psyykkiset ja sosiaaliset voimavaransa, tietonsa, taitonsa sekä oppimiskykynsä. Yhteisöt tarjoavat jäsenilleen heidän omista tarpeistaan lähtevää työpainotteista toimintaa ja vertaistukea. Toiminnan tavoitteena on parantaa jäsenten elämänlaatua, vähentää sairaalahoidon tarvetta, ehkäistä sosiaalista syrjäytymistä ja tukea työelämään ja opintojen pariin.

Lahden Klubitalon toiminta ja tavoitteita vuodelle 2024

Vuonna 2024 painopisteenä on yhteisöllisyyden lisääminen. Lahden Klubitalo on lisännyt ulospäin suuntautuvaa viestintää, jotta entistä enemmän tavoitettaisiin Klubitalon toiminnasta hyötyviä henkilöitä. Klubitalolla järjestetyn Klubikamu -koulutuksen tavoitteena on kehittää jäsenten valmiuksia vastaanottaa uusia jäseniä sekä madaltaa uusien jäsenten kynnystä tulla talolle ja osallistua toimintaan.

Opintovalmennus on saanut talossa vahvan jalansijan. Vuonna 2024 keskitytään Klubitalon omien jäsenten ja valmennettavien koulutuksien poluttamiseen. Klubitalo tekee tiivistä yhteistyötä eri koulutustahojen kanssa kuten Harjula, Salpaus, Kiipula ja Diakoniaopisto. Tähän kaikkeen kytkeytyy talolla toimiva työvalmennus. Talolla alkaa työ- ja opiskeluvälineiden kehittämisen koulutus. Tarkoituksena on tarjota jäsenille monipuolisesti eri koulutus- ja kurssimahdollisuuksia.

Opinto- ja työyksikkö tarjoaa jäsenille tukea työllistymisessä ja opiskelussa. Klubitalolla on oma työllistymisohjelma, jonka tarkoituksena on tukea Klubitalon jäseniä palaamaan tuetusti työelämään. Työvalmentajan kanssa jäsen voi keskustelun avulla miettiä omia vahvuuksiaan ja omaa osaamistaan. Työvalmentaja tukee jäsentä työkokeilu- ja työharjoittelupaikkojen ja tuetun työn tai itsenäisen työn löytämisessä. Klubitalolla hiotaan työelämätaitoja: ansioluettelon ja

työhakemusten tekemistä, työhaastatteluihin valmistautumista ja työpaikalla toimimista.

Klubitalolla on myös tunnistettu vapaaehtoistyön tärkeys kuntoutumisessa ja sen merkityksessä ensiaskeleina kohti työelämää. Tällä hetkellä vapaaehtoisena toimii talolta seitsemän aktiivista jäsentä. Tärkeänä työelämäosallisuuden muotona korostuu digiosaaminen. Lahden Klubitalolla on useita digikamuja, jotka työvalmentajien ohella antavat tukea ja neuvontaa digialustojen ja digitaalisten välineiden käyttämisessä. Tätä kautta myös helpotetaan työnhakuprosesseja.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Etelä-Suomen ESKOT ry/ Kaiju Yrttiäho, Lahden klubitalo/ Theresa Havanna, Päivi Pitkänen, Pia Haverinen, talouspalvelut/controlleripalvelut, Jenny Kaltto, Sanna Laitinen, Riitta Määttä, Paula Ikonen

Liitteet

2 Alustava toimintasuunnitelma_2024_ESKOT ry

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 90

Valtuustoaloite: Nuorille suunnatun kulttuuripassin käyttöön ottaminen

1347/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kulttuuriasiainpäällikkö Matti Karhos, p. 050 387 8792

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Eveliina Aaltonen 13.3.2023:

”Kulttuuripassi nuorille 18-24-vuotiaille

Kulttuuripassin tarkoitus on tarjota nuorille uusia elämyksiä ja sisältöä elämään. Lisäksi saada kulttuuritahoille uutta yleisöä.

Ehdotan, että Lahti ottaa käyttöön nuorille suunnatun kulttuuripassin.

Kulttuuripassin antaisi mahdollisuuden 99 eurolla/vuosi osallistua

Lahden kaupungin omaa kulttuuritoimintaa: Sibeliustalo, Lahden kaupunginteatteri ja Malvan taidemuseo.

Lisäksi voi solmia sopimuksia muiden pienempien kulttuuritoimijoiden kanssa yhteistyöstä.

Kulttuuripassi on helppo toteuttaa, vaikka sovelluksena puhelimeen. Tämä ei myöskään vaadi paljon ylimääräisiä kuluja, sillä esityksiin usein jää muutamia vapaita paikkoja.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lahden kulttuurilaitosten hinnoittelussa on huomioitu erilaisia asiakasryhmiä. Jos asiakas on joko lukiolainen, opiskelija tai työtön, on hänelle suunnattu jo merkittäviä alennuksia lipunhinnoista:

Lahden kaupunginorkesteri:

- opiskelijan ja työttömän lippu: 8 e
- lukiolaisten lippu: 5 e
- musiikinopiskelijan päivän lippu: 5 e
- erikoishintaisissa konserteissa opiskelijan ja työttömän lipun hinnassa on huomioitu 30–50 % alennus
- kausikortin voi edullisimmillaan ostaa hintaan 120 e, kausikorttiin sisältyy myös muita etuja kuten maksuton naulakko.

Lahden kaupunginteatteri:

- opiskelijan saman päivän lippu: puhenäytelmiin 10 e ja musikaaliin 15 e
- opiskelijoiden ja työttömien liput: noin 40 % peruslipun hinnasta
- lukiolaisten lippu: 8 e

Lahden museot:

- opiskelijan ja työttömän lippu (Malva) 12 e koko talo, 8 e yksi näyttely
- opiskelijan ja työttömän lippu (muut museot) 8 e
- Lisäksi kaikkiin museoihin pääsevät maksutta lukiolaiset ja Salpauksen opiskelijat ryhmänä opettajan johdolla sekä LABin opiskelijat ja Lahden kansanopiston opiskelijat.

- Hiihtomuseoon pääsevät maksutta Pajulahden ja Vierumäen opiskelijat, Mastolaan TKK:n opiskelijat, Historialliseen museoon alan opiskelijat ja Malvaan taidehistorian ja taidekasvatuksen opiskelijat.
- Museokortilla pääsee Lahden museoiden lisäksi lähes kaikkiin Suomen museoihin.

Kausikortit kirjastosta:

- Lahden kaupunginorkesterin, Lahden kaupunginteatterin ja Lahden museoiden kausikortin voi lainata kirjastosta.

18–24-vuotiaita on esimerkiksi museokorttikävijöistä vain 3 prosenttia. Orkesterin kausikorttilaisista vain 0,02 % on ikähaarukassa 18–24, irtolipun ostajista noin 10 % on lapsi, opiskelija, työtön -lipun ostaneita.

Kulttuurilaitosten näkemyksen mukaan nykyiset lipputuotteet kattavat nuorten tarpeet ja kannustavat heitä kulttuuripalveluiden käyttöön. Uudelle maksulliselle tuotteelle nähdään näin ollen hyvin vähän tarvetta. Opiskelijoille suunnattua viestintää lipputuotteista tullaan parantamaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 3 Valtuustoaloite: Nuorille suunnatun kulttuuripassin käyttöön ottaminen

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 91

Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman hyväksyminen

3866/10.03.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rakennuttajapäällikkö, Leena Pirttilä, p. 050 65861

Päätös

Lautakunta palautti asian yksimielisesti uudelleen valmisteluun.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta esittää lausuntonaan konserni- ja tilajaostolle Mukkulan monitoimitalohankkeen valmistelun jatkamista 6.11.2023 päivätyn hankesuunnitelman pohjalta.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä 2. varapuheenjohtaja Sari Niinistö teki seuraavan palautusehdotuksen:

”Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta palauttaa Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelman valmisteluun ja pyytää selvittämään, miten hankesuunnitelma voidaan kokonaisuutena toteuttaa edullisemmin, mutta turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilatarpeet huomioiden kirjaston ja liikuntatilojen osalta.”

Palautusehdotusta kannatti mm. 1. varapuheenjohtaja Pertti Arvaja.

Lautakunta hyväksyi Niinistön palautusehdotuksen yksimielisesti.

Perusteluosa

Mukkulan monitoimitaloon sijoittuvat 1-9 -luokkainen peruskoulu 3-4 sarjaisena sisältäen erityisen tuen pienryhmät, vaativan tuen opetusryhmät ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen ryhmät, 8-ryhmäinen päiväkotiki, jossa on myös esiopetusta, kirjasto, nuorisotilat sekä oppilashuollon ja suunterveydenhoidon tilat. Tällä hetkellä toimitaan väistötiloissa.

Syksyllä 2021 hyväksytyssä palveluverkkosuunnitelmassa todetaan, että Mukkulan monitoimitaloon tulee sijoittumaan Mukkulan koulu, esiopetusta, varhaiskasvatusta, nuorisopalvelut ja kirjasto. Palveluverkkosuunnitelma perustuu alle kouluikäisten määrän sekä oppilasmäärien ennustettuun kehitykseen v. 2021-2030. Sen perusteella Mukkulan ja Kivimaan alle kouluikäisten määrä vähenee maltillisesti ja oppilasmäärät kasvavat maltillisesti. Palveluverkkosuunnitelman hyväksymisen jälkeen on julkaistu uudempi, vuoteen 2035 asti ylettyvä ennuste. Sen mukaan alle kouluikäisten lasten määrä alueella pysyy melko tasaisena, mutta oppilasmäärät laskevat.

Perusopetuksen osalta Mukkulan ja Kivimaan koulut kuuluvat samaan oppilaaksiottoalueeseen. Varhaiskasvatuksen osalta Mukkulan alueella toimii muitakin päiväkoteja ja monitoimitaloon sijoittuva Mukkulan päiväkotiki korvaa nykylaajuudessaan väliaikaisessa käytössä olevat tilansa. Mahdollisiin tuleviin lapsimäärien muutoksiin voidaan vastata tarvittaessa tarkastelemalla aluetta kokonaisuutena.

Kivimaalle on juuri valmistunut uusi iso monitoimitalo, jonka tehokas käyttö pitää turvata. Kivimaan monitoimitalo on kiinteä rakennus, jonka käyttäjämäärän vaihtelut hoidetaan rakennuksen sisäisin järjestelyin. Sen sijaan suurempiin alueellisiin oppilasmäärän vaihteluihin pitää varautua Mukkulan

monitoimitalon ratkaisuihin. Hankesuunnitelman liitteenä olevassa oppilasennustuksessa Kivimaan ja Mukkulun kouluja tarkastellaan yhdessä siten, että Kivimaan kapasiteetti on koko ajan täysimääräisesti käytössä, ja oppilasmäärän muutoksiin vastataan Mukkulassa. Tulevan Mukkulun monitoimitalon suunnittelu- ja toteutusratkaisujen pitää tästä syystä olla erityisen joustavia.

Mukkulun monitoimitalo on kokonaan uusi rakennus, joka sijoittuu nykyisten purettujen/purettavien rakennusten paikalle. Rakentaminen edellyttää kaavamuutosta, ja suunnittelun alueen käsittävää kaavamuutos on vireillä. Toistaiseksi mitään kriittistä ei kaavamuutoksen osalta ole noussut esille. Rakennuspaikka on väljä ja rakentamiseen hyvin soveltuva. Alue on osa maakunnallisesti arvokasta Mukkulun asuinalueita, ja aivan vieressä on Mukkulun liikunta-alue.

Hankesuunnitelman liitteenä olevan tilaohjelman mukainen rakennuksen laajuus on 8690 hy-m² ja bruttoalatoive 12 753 br-m². Tilaohjelma on laadittu vuoden 2035 oppilasennusteen mukaan. Lähtökohdaksi on ollut, että oppilasmäärän vähenemiseen vuoteen 2035 mennessä varaudutaan yhdellä siirtokelpoisella rakennuksen osalla. Se voi olla joku nykyisistä tiloista tai uusi.

Hankesuunnitelmassa tilaohjelmaa havainnollistetaan viitesuunnitelmalla. Siinä on otettu huomioon eri toimintojen sijoitus rakennuspaikalla sekä keskenään toimivalla tavalla. Viitesuunnitelma esittää erään mahdollisen pohjaratkaisun. Lopullisessa suunnitelmassa tilat voidaan sijoittaa myös toisin.

Hankkeen aikataulu riippuu toteutusmuodosta ja päätöksenteon aikataulusta. Nykyisten väistötilojen vuokrasopimukset päättyvät kesällä 2027, jolloin uusien tilojen olisi toivottavaa olla valmiina. Nopeimmillaan pääosa rakentamisesta voikin tuolloin valmistua. Osa nykyisistä väistötiloista on kuitenkin tulevan monitoimitalon paikalla, mikä aiheuttanee vaiheistamistarpeen rakentamiseen ja

loppujen tilojen valmistumisen aikaisintaan keväällä 2028. Kaavamuutos on otettu huomioon aikataulussa.

Rakentamiskustannukset on arvioitu olettaen, että rakennus toteutettaisiin suureksi osaksi puurakenteisena. Rakentamiskustannukset (alv. 0 %) Haahtela-indeksin kustannustasossa 9/2023 105 ovat n. 46,32 M€. Vuosien 2027-2035 ajaksi tarvittavan siirtokelpoisen osan kustannukset eivät sisälly rakentamiskustannuksiin, vaan se oletetaan hankittavaksi vuokraamalla. Lisäksi Lahden julkisen taiteen työryhmä Juta esittää varattavaksi rahoitusta taiteelle 0,5 % hankkeen kokonaiskustannuksista eli 231 600 €. Varaus kattaa olemassa olevien teosten kunnostuksen, uudet taidehankinnat sekä taidehankintojen koordinoinnin.

Rakennuksen vuokra sisäisen vuokran periaatteilla arvioituna on 3 061 200 €/v., 255 100 €/kk, 21,94 €/m²/kk. Hankesuunnitelmassa vuokra on eritelty käyttäjittäin. Vuosiksi 2027-2035 vuokrattavan tilan vuokra on lisäksi n. 360 000 €/v. eli 30 000 €/kk. Nykyisten tilojen vuokrakustannukset ovat 3 460 236 €/v.

Elinkaarikustannukset ja hiilidioksidipäästöt 30 vuoden ja 50 vuoden tarkastelujaksoilla ovat

- elinkaarikustannukset: 64,3 M€ (30 v.) ja 73,2 M€ (50 v.)
- hiilidioksidipäästöt: 9967 tCO₂e (30 v.) ja 10987 tCO₂e (50 v.)

Toimintakustannukset ilman vuokrakustannuksia ovat 9,0 M€ (alv. 0 %)

Vaikutusten ennakoarviointi:

Kuntalaisnäkökulmasta Mukkulan monitoimitalo on koko lähiön kannalta tärkeä hanke. Se parantaa palveluiden laatua, kun useiden toimipisteiden asemesta toimintaa pystytään keskittämään. Varsinaisen pääkäyttötarkoituksen lisäksi monitoimitalossa on mahdollista järjestää paljon muutakin toimintaa, jota on

mahdollista ideoida asukkaiden kanssa asemakaavaprosessin vuorovaikutuksessa. Monitoimitalon sijainti keskellä asuinalueita, liikunta-alueen vieressä, korkeakoulujen läheisyydessä ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä tekee siitä myös helposti saavutettavan. Organisaation näkökulmasta toimintaedellytykset paranevat, kun useista väliaikaisista tiloista pystytään siirtymään uusiin tiloihin. Ympäristönäkökulmasta uudisrakennus voidaan toteuttaa vähähiilisenä materiaali-, tuotantotapa- ja energiavalinnoilla. Kiertotaloutta edistetään ohjaamalla mahdollisimman suuri osuus purettavista materiaaleista uusiokäyttöön ja suosimalla rakentamisessa ja kalustamisessa kierrätettyjä materiaaleja mahdollisuuksien mukaan. Talouden näkökulmasta kustannukset pystytään isossa toimivassa yksikössä pitämään kohtuullisina. Hanke jäsentää Ritaniemenkadun kaupunkikuvaa, kun monitoimitalon osia sijoitetaan lähemmäs katua.

Muutoksenhaku:

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet:

Hyvla: Konserni- ja tilajaosto 20.11.2023

Konserni- ja tilajaosto: ote Lahden Tilakeskus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

valmistelija

Liitteet

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

4 Mukkulan monitoimitalon hankesuunnitelma liitteineen 6.11.2023

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 92

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-30.9.2023

1387/02.00.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

controller Erkki Lantonen, p. 044 790 9366

henkilöstöpäällikkö Pekka Nikulainen, p. 050 387 8780

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee tiedoksi sivistyksen palvelualueen seurantaraportin ajalta 1.1.-30.9.2023.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 5.12.2022 § 444 talousarvion toimeenpano-ohjeet, joissa on määritetty raportoinnin aikataulu. Lautakunnille raportoidaan määrärahojen käytöstä vähintään neljännesvuosittain.

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti ajalta 1.1.-30.9.2023 on esitettyinä liitteissä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Toimenpiteet

Ote: taloussuunnittelu ja controllerpalvelut

Liitteet

- 5 Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-
30.9.2023

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 93

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Lahden kaupungin esteettömyyssuunnitelma ajalle 2024-2026.

Esteettömyyssuunnitelma liitteineen edelleen tiedoksi

konsernihallinnon, sivistyksen ja kaupunkiympäristön palvelualueille.

- Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta
5.10.- 9.11.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: palvelualueet

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 94

Muut asiat

Päätös

Muita asioita ei ollut.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 95

Perillisittä kuolleen kuolinpesän omaisuuden hakeminen Lahden kaupungille (salainen)

4341/02.04.00.00/2023

Asia käsiteltiin salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999) 24

§ 1 momentin kohta 23.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 15.11.2023

§ 96

Perillisittä kuolleen kuolinpesän omaisuuden hakeminen Lahden kaupungille (salainen)

4311/02.04.00.00/2023

Asia käsiteltiin salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999) 24

§ 1 momentin kohta 23.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 85, § 86, § 90, § 91, § 92, § 93, § 94

nro 10

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 87, § 88, § 89, § 95, § 96

nro 10

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,
Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

nro 10

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Pöytäkirja

nro 10

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.